

אגף היעור

תאריך עדכון – 19.8.21

הוראת עבודה (להלן: "ההוראה") מס' יער 02 סקר בטיחות בעצים באתרים ותשתיות קולטי קהל במקרקעי היעור

1. כללי

- 1.1 תשתיות הקהל שפותחו והוסדרו למבקרים במקרקעי היעור, כמפורט להלן, מצויים ביערות מחטניים, יערות אקליפטוס וחורש טבעי (רחבי עלים מקומיים).
- 1.2 על-מנת להבטיח את שלום המבקרים, יערכו סקרי סיכונים לאיתור עצים וענפים המהווים סיכון. הסקרים יתבצעו בכל תשתיות המבקרים, עפ"י תורת הבטיחות למבקרים במקרקעי היעור.
- 1.3 הוראה זו באה להגדיר ולתת דגש לפעולות הנדרשות במהלך עריכתם של סקרי הסיכונים בתשתיות קהל במקרקעי היעור שבניהול קק"ל. ההוראה שלהלן אינה חלה על מרכזי השדה והשטחים המבונים של קק"ל, בהם יערכו סקרי סיכונים כחלק מהאישור הניתן להפעלתם.

2. המטרה

מטרת ההוראה להנחות את גורמי קק"ל באשר לביצועם של סקרי סיכונים (עצים וענפים) בתשתיות קהל במקרקעי היעור.

3. תוכן

ביצוע הסקר

בהעדר תקן בטיחות לתשתיות טיילות ונופש ביער ובשטחים הפתוחים (למעט לגבי מתקני משחקים ומבנים), גובשו הנחיות לביצוע סקר סיכונים בעצים ובענפים מסוכנים, ע"פ מיטב הידע המקצועי הקיים בקק"ל.

ההנחיות המקצועיות לביצוע הסקר נגזרות מההערכות, הידע המקצועי והניסיון המעשי בשטח, כפי שנצבר עד כה.

הנחיות מקצועיות לביצוע הסקר

הסקר יתבצע בכל התשתיות קולטות הקהל, כפי שיוגדרו מראש, תוך הבחנה בין שלוש קבוצות עצים:

- א. אחת ל- 4 שנים יתבצע סקר סיכונים בעצים מחטניים.
- ב. אחת ל- 6 שנים יתבצע סקר סיכונים בעצים רחבי עלים מקומיים.
- ג. אחת ל- 2 שנים יתבצע סקר סיכונים בעצים מהסוג איקליפטוס.

אגף היעור

הבחנה זו נובעת מההבדל בדפוס וקצב הצימוח של מיני העצים המחטניים ורחבי העלים המקומיים שהם בעלי צימוח איטי ומרוסן, לעומת מיני האיקליפטוס המאופיינים בקצב צימוח מהיר ובתגובתם המהירה לטיפול גיזום, עיצוב וכו'.

במקרים בהם נגרם נזק ו/או שינויים ביער עקב אירועי קיצון כגון: אירוע שריפה, סופה חזקה ו/או סופות שלג וכדומה, יערך סקר בטיחות עצים חדש באופן מדי.

אופן ביצוע הסקר

הסוקר יבצע בדיקה ויזואלית שתכלול את המרכיבים הבאים:

- א. עצים נטויים;
- ב. עצים יבשים;
- ג. התרוממות קרקע בסביבת בית השורשים;
- ד. חשיפת מערכת השורשים עקב סחף קרקע ובלייה;
- ה. צמרת נוף לא מאוזנת;
- ו. יובש חלקי בענפים ו/או בגזעים;
- ז. רקבונות בענפים ו/או בגזעים;
- ח. הימצאותם של סימפטומים המעידים על החלשת העץ כתוצאה מהתקפת מזיקים (הפרשת שרף, התקלפות הקליפה) וכדומה.

הסוקר יסמן וימספר את העצים הדורשים טיפול באמצעות צבע בהתאם למפורט בנספח א'. (המספור הינו בצבע בהתאם לטיפול הנדרש).

הסקר יערך ע"י עובד המחזיק בתעודת "גוזם מומחה" - בוגר הקורס של משרד החקלאות, שמופיע ברשימת המומחים של משרד החקלאות לטיפול ושימור עצים, או מי שפקיד היערות בקק"ל, אישר אותו לביצוע העבודה בשטח מסוים באופן נקודתי.

מנהל האזור יהיה רשאי לבצע את הסקר באמצעות "גוזם מומחה" מבין עובדי האזור בקק"ל, או באמצעות עם גורם חיצוני לקק"ל העומד בדרישות דלעיל.

מומלץ שבפארקים בהם מתקיים ניהול משותף של הקק"ל וגורם חיצוני אחר, האחריות לנושא בטיחות המבקרים תחול על מנהלת הפארק.

בקרה ודיווח

מבצע הסקר ימסור בגמר העבודה דוח כתוב וחתום בידיו ליערן הגושי ולמנהל האזור ויתייחס במפורש למקום בו נערך הסקר.

הדוח יפרט את כל ממצאי סקר הבטיחות, ובין היתר: מועד הסקר, תיחום השטח שניסקר, האם נמצאו או לא נמצאו ליקויים בעצים/ענפים מסוכנים, באופן שיתייחס לעצים המהווים סיכון בלבד ודורשים טיפול. עצים אלה יסומנו בצבע לפי מפתח צבעים (עץ לכריתה, גיזום נוף, טיפול אורתופדי לשימור או עץ ללא טיפול). הסקר יתבצע באמצעות טופס סקר עצים (נספח א'). הסוקר יגיש דו"ח תוך 48 שעות ממועד סיום הסקר ליערן הגושי.

דוח הסקר יופץ לאגף היעור, מנהל המרחב, היערן המרחבי וממונה בטיחות תשתיות מבקרים.

קרן קימת לישראל
K K L - J N F

אגף היעור

תיקון הליקויים

על היערן הגושי בתיאום עם מנהל האזור, לדאוג לתיקון הליקויים, בסמוך ככל שניתן להגשת הדו"ח ע"י הסוקר ולא יותר מ - 30 יום ממועד הגשת הדו"ח ע"י הסוקר ולדווח על כך לגורמים דלעיל.

אחריות .4

- 4.1 האחראי לביצועו של סקר הסיכונים כמפורט לעיל, הינו מנהל האיזור.
- 4.2 האחריות על הפיקוח ובקרת ביצוע הסקר ותיקון הליקויים בעקבותיו, חלה על היערן הגושי.
- 4.3 האחריות ליישום הוראה זו חלה על מנהל בטיחות המבקרים בקק"ל ומנהל מפ"ק ועל כל בעל תפקיד בקק"ל, כנגזר מתוכן ההוראה.
- 4.4 האחראי לעדכון ההוראה ובדיקת התאמתה לצרכי הקרן הקימת לישראל יהיה מנהל אגף היעור.